

Han forsker på hyttelivet

Både hyttelivet og bladet Hytteliv har nå havnet under lupen.

Tekst: SVERRE JÜLSRUD KRISTIANSEN
Foto: DOLLY JÖRGENSEN

UT PÅ TUR: Hyttelivsforsker Finn Arne Jørgensen er oppvokst med en enkel hytte uten strøm og vann, utenfor Sortland i Nordland. Hytta kan så vidt skimtes i bakgrunnen. Han og familien hans drømmer som så mange andre nå om å skaffe seg en egen hytte.

I over ett år har forsker Finn Arne Jørgensen ved Norges Tekniske- Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) i Trondheim studert den norske hyttekulturen. Hytta og fritidsboligen er gjennom de siste 150 årene blitt en uadskillelig del av den norske folkesjelen, og en synlig del av den norske naturen. Jørgensen, som har doktorgrad i miljøhistorie, har sett nærmere på dette fenomenet.

Startet på 1800-tallet

I dag er det omtrent én fritidsbolig for hver fjerde vanlige bolig i Norge, ifølge Statistisk sentralbyrå. Det er et svært høyt tall, mener Jørgensen, som kan fortelle at begrepet hytte har mange opphav i Norge, avhengig av definisjonen.

– Sent på 1800-tallet ble den norske landsbygda et turistmål for norske og utenlandske reisende, som ville oppleve den vakre og autentiske naturen. De reisende var interessert i overnattingsmuligheter. Den Norske Turistforening ble opprettet med dette i tankene, og de jobbet aktivt med å lage og spre kart over Norge, og å bygge veier, broer og overnattingssteder langs populære reiseruter. Dette var de første kollektive hyttene, som er eid i fellesskap og deles av mange brukere. De ligger på steder som ofte er tilgjengelige kun for fotturister. Dersom vi inkluderer jakt- og fiskehytter og setrer, kan vi gå veldig langt tilbake i tid. Men det spesielle med dem, er at de er arbeidshytter.

Den moderne hytta

De fleste i Norge tenker mer på hytter som fritidsbolig. Da får den en langt kortere historie, fortsetter Jørgensen.

– Etter andre verdenskrig ble en ny type hytter stadig mer populære. Norge innførte en tredje ferieuke i 1948, noe som økte etterspørselen etter fritidsaktiviteter. Da privatbilismen eksploderte etter frislippet i 1960, ble rekkevidden og fritidsmulighetene større for folk flest. Interessen for egen hytte vokste tilsvarende, og det er her dagens privateide fritidshytte har sitt egentlige opphav.

Men hytta er ikke et særnorsk fenomen.

– Nei, amerikanerne har sin log cabin, tyskerne og sveitserne sin chalet, italienerne sin villa og så videre. Selv om arkitekturen, landskapet og bruken varierer fra land til land, så fyller hytta likevel en lignende funksjon i disse landene. Det som er spesielt i Norge, er at svært mange eier hytte, og at stadig flere drømmer om å skaffe seg en.

Oppvokst med hytte

Utgangspunktet for studiet er et større forskningsprosjekt i Trondheim, der flere forskere har gått sammen om å se nærmere på miljøpolitikk. Som en del av dette har Jørgensen også studert bladet Hytteliv.

– Det er viktig å få med seg hva hytteeiere er opptatt av i Norge. Hytteliv er Norges eldste og største magasin for hyttefolk, det er derfor naturlig å se nærmere på det.

Temaet har Finn Arne Jørgensen et personlig forhold til, siden han er oppvokst med to familiehytter, som ligger utenfor Sortland i Nordland og ved Majavatn. Selv bor han i Trondheim med kone og barn. Avstanden til Sortland begrenser derfor hyttebruken noe, men de erfaringer som hyttelivet har gitt, vekker gode minner.

» Folk vil at hyttelivet skal være enkelt, men stadig flere mener at enkelt ikke betyr primitivt, men heller lettvint.

Finn Arne Jørgensen, forsker

– Ja, det har for eksempel bidratt til at jeg i dag er glad i å gå i naturen.

Primitivt eller lettvtint

Studien i hyttelivet er omfattende, og er langt fra ferdig. Den handler blant annet om hvordan den norske hyttekulturen ble til, turistforeningenes nettverk i siste halvdel av 1800-tallet og dagens luksushytter. I tillegg blir forholdet mellom hyttas teknologiske infrastruktur og de naturopplevelsene hytteeierne søker, belyst.

– Teknologi blir en stadig viktigere del av den norske hyttedømmen. Folk vil at hyttelivet skal være enkelt, men stadig flere mener at enkelt ikke betyr primitivt, men heller lettvtint. Den tekniske standarden er blitt god, og gjennomsnittsstørrelsen på nye hytter er i dag større enn for nye byboliger. Det er en spennende utvikling.

Økt bruk har ført til at flere er interessert i å forbedre hyttas tekniske standard, fastslår Jørgensen.

– Strøm og vann blir lagt inn, og mange utdoer forsvinner til fordel for innendørs løsninger. Vi får vei frem til døra, radio, tv, telefon og internett. Samtidig ser vi hvordan hytteeiere forsøker å forene alle de motstridende kulturelle verdiene knyttet til hyt-

HYTTELIV: Forsker Finn Arne Jørgensen ved NTNU studerer det norske hyttelivet. En viktig kilde har vært bladet Hytteliv.

ta med de praktiske utfordringene som oppgradering innebærer. Vi opplever for eksempel en stor kulturell motstand mot hyttefelt, men i praksis har ikke folk nødvendigvis så mye mot slike felt, fordi de da får alle de moderne bekvemmelighetene. Nye hyttefelt er rett og slett veldig praktiske.

– I tillegg er det mange argumenter for at hyttefeltene er langt mer miljøvennlige. For selv om de innebærer store naturinngrep der de bygges, så sparer de resten av naturen. Dersom alle vil ha hytter med strøm og vann, men uten naboer, begynner vi fort å nærme oss en miljøkatastrofe.

Er dette nattdrakten til minstemann på hytta?

Ring hytta varm med DEFA

Vi kan hjelpe deg å komme frem til en ferdig oppvarmet hytte.

Våre produkter er enkle å installere, enkle å bruke og enkle å utvide ved behov.

Vi gir deg full kontroll med varme og alarm på hytta di via internett, sms og telefon

Komfort

- kom frem til ferdig oppvarmet hytte

Sikkerhet

- få beskjed hvis noe skulle skje på hytta når du ikke er der

Enøk

- reduser strømforbruket på hytta

Nærmeste forhandler finner du på:

www.hyttami.no